

РЕШЕНИЕ

№ 85

гр. , 17.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ в публично заседание на двадесет и първи март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Валентин Б. Божинов

при участието на секретаря Борислава Г. Тункова
като разгледа докладваното от Валентин Б. Божинов Гражданско дело № 20231220101074 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по подадена искова молба от П. И. А., ЕГН *****, от гр.Г. Д., ул.П.С. № **, ет.*, ап.* против ***** ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр.С., ул.Д. Х. № **-. Иск се да се приеме , че „такса бързо разглеждане“ и „такса удължаване“ по ДОГОВОР ЗА КРЕДИТ № *****/ **.*.*.* и Анексите към него са нищожни. Също така се иска да бъде осъдено ответното дружество да заплати на ищцата, сумата от 483.64 лева, недължимо платена такса бързо разглеждане“ и „такса удължаване“ по ДОГОВОР ЗАКРЕДИТ № *****/ **.*.*.* и Анексите към него, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда, до окончателното изплащане на сумата. Претендират се и направените по делото разноски.

Ищцата твърди, че е сключила Договор за кредит № *****/ **.*.*.* с "*****" ЕООД, по силата на който е получила сумата в размер на 300 лева, при ГПР 49.60%, годишен лихвен процент- 40.97%. Че на **.*.*.* г. е сключила Анекс за допълнителна сума от дата **.*.*.* г. към посочения договор, по силата на който Анекс ѝ е отпусната допълнителна сума от още 150 лева. Съгласно Договора за кредит и анекс за допълнителна

сума към него и е начислена и такса бързо разглеждане в размер на 105.64 лева. Че на **.**.****г.е сключила Анекс за удължаване на срок към Договора за кредит и че по силата на този анекс, удължава срока на връщане на общо дължимата сума с 30 дни, за което следва да заплати предварително „такса за удължаване“ в размер на 126 лева. Че на **.**.****г. е сключила Анекс за удължаване на срок към договора за кредит и че по силата на този анекс удължава срока на връщане на общо дължимата сума с 30 дни, за което следва да заплати предварително „такса за удължаване“ в размер на 126 лева. Че на **.**.****г. е сключила Анекс за удължаване на срок към договора за кредит и че по силата на този анекс удължава срока на връщане на общо дължимата сума с 30 дни, за което следва да заплати предварително „такса за удължаване“ в размер на 126 лева. Че е била добросъвестна и е заплатила и трите „такса удължаване всяка в размер на 126 лева, за което предоставя и квитанция за заплатена сума.Че е била добросъвестна и е заплатила и цялата дължима сума по договора за кредит, включително и такса бързо разглеждане от 105.64 лева. Счита, че така уговорените допълнителни такси са нищожни на основание чл.10а ал.1 отЗПК. Че възможността за събиране от потребителя на такси и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора, е регламентирана в разпоредбата на чл.Юа, ал.1 ЗПК (нов - ДВ, бл.35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.). Че законът не допуска кредиторът да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита - чл.10а, ал.2 ЗПК. Че допълнителните такси по процесния договор и анексите към него, по своето естество, представляват такси и услуги, свързани, както с усвояването, така и с управлението на кредита. Че услугата „такса удължава срока“, представлява услуга с възможност за отлагане/намаляване на вноски и за смяна на падежа, а услугата „такса разглеждане“, представлява услуга с възможност за улеснената процедура за получаване на парични средства. Т.е , че двете услуги по своята същност представляват дейност по усвояване и управление на кредита и са в пряко нарушение на чл.10а от ЗПК. Че в правната доктрина и съдебна практика безспорно се приема, че накърняването на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, предл.3-то от ЗЗД е налице именно, когато се нарушава правен принцип било той изрично формулиран или пък проведен чрез създаването на конкретни други разпоредби. Че такъв основен принцип е добросъвестността в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на

неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. Че тъй като става дума за търговска сделка, нормата от ТЗ, чрез която е прокаран този принцип е чл.289 от ТЗ, но общите правила на ЗЗД също намират приложение- чл.8, ал.2 и чл.9 от ЗЗД. Че според задължителната практика на ВКС преценката дали е нарушен някой от посочените основни правни принципи се прави от съда във всеки конкретен случай, за да се даде отговор на въпроса дали уговореното от страните води до накърняване на добрите нрави по смисъла на чл.26 ал.1 щредл.3 от ЗЗД. Че поради накърняването на принципа на „добри нрави” по смисъла на чл. 26, ал.1, пр.3 от ЗЗД се е достига до значителна не еквивалентност на насрещните престации по договорното съглашение, до злоупоставяне на интересите ѝ, с цел извличане на собствена изгода на кредитора. Че когато е налице явна не еквивалентност между предоставената услуга и уговорената цена, се нарушава принципът на добросъвестност при участие в облигационните отношения. Че в случая еквивалентност между престациите не е налице, тъй като сумата която се предоставя по така уговорените допълнителни такси съставляват допълнителна сума, която е в един значителен размер от общата сума на отпуснатия кредит. Че по този начин безспорно се нарушава принципа на добросъвестност и справедливост. Че принципът на добросъвестността е застъпен в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. На следващо място, счита, че така уговорените допълнителни такси са нищожни на основание чл.143 ал.1 от ЗЗП и че така уговорените такси са във вреда на потребителя и не отговаря на изискванията за добросъвестност и справедливост и води до неравновесие в правата на страните, като по този начин е в ущърб на ищцата като потребител / чл.143 ал. 1 ЗЗП / . Че посочените по-горе клаузи са неразбираеми и не позволяват на потребителя да прецени икономическите последици от сключване на договора - чл. 143 ал.2 т. 19 ЗЗП. Че съгласно чл. 21, ал. 1 ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на закона, е нищожна. Че предвидените клаузи са и неравноправни по смисъла на чл. 143, т. 5 ЗЗП, тъй като същите са необосновано високи. Че в глава четвърта от ЗПК е уредено задължение на

кредитора, преди сключване на договор за кредит, да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. Че в този смисъл е съображение 26 от Преамбюла на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2008г. относно договорите за потребителски кредити. Че по посочения начин се заобикаля чл. 33, ал. 1 от ЗПК и че с процесните калузи предвиждаща заплащането на такси и в полза на кредитора се уговаря още едно допълнително възнаграждение в размер над два пъти размера на отпуснатия кредит и по този начин, клаузите предвиждащи заплащането на такси са неравноправни по смисъла на чл.143,т.5 от ЗЗП, тъй като същите са необосновано високи. Че основната цел на така уговорените клаузи е да доведът до неоснователно обогатяване на кредитодателя за сметка на кредитополучателя, до увеличаване на подлежаща на връщане сума допълнително с още 100% от предоставената главница.

Ответникът твърди, че на **.**.**** г. между „*****.***“ ЕООД, с ЕИК *****) като Кредитодател и от П. И. Ангелова като Кредитополучател, е сключен Договор за кредит № *****) в съответствие с разпоредбите на Закона за потребителския кредит и Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние. Че с подписването на процесния Договор, Кредитодателят предоставя на Кредитополучателя сума в размер на 300 (триста) лева, представляваща главница по кредита. Кредитът е за период от 30 дни и е с падежна дата **.**.**** г. Че начислените такси и лихви по кредита са: договорна лихва в размер на 10.10 (десет лева и десет стотинки) лева и такса за допълнителна незадължителна услуга за Бързо разглеждане в размер на 76.89 (седемдесет и шест лева и осемдесет и девет стотинки) лева. Че така общият размер на кредита, който Кредитополучателят е трябвало да погаси на падежната дата, е бил на стойност 386.99 (триста осемдесет и шест лева и деветдесет и девет стотинки) лева. Че редът и условията, по които на Кредитополучателят е отпуснат кредита, се уреждат в Договор за кредит № *****) и Общите условия към него. Че запознаването с последните е задължителен етап от кандидатстването за кредит, императивно поставен от ЗПФУР, като Изх.№: *****/**.**.**** задължителна стъпка в процеса по кандидатстване и за да бъде завършена заявката за кредит, кредитополучателят задължително се запознава с избраните специални параметри и Общите условия по кредита. Че предоставянето в

собственост на посочената в Договора сума, от Кредитодателя на Кредитополучателя, съставлява изпълнение на задължението на Кредитодателя - да предостави поисканата от Кредитополучателя сума и създава задължение на същата - да заплати на Кредитодателя посоченото в Договор за кредит № ***** задължение така, както е уговорено между страните и спрямо формалната природа и задължителни реквизити на договора за потребителски кредит. Че още в начален етап от процеса по кандидатстване и одобрение, а именно на етап посочени от кредитоискателя конкретни параметри, се предоставя Стандартен европейски формуляр (СЕФ). Че това се случва в момента, в който Кредитоискателят е влязъл в личния си профил на сайта www.vivus.bg и е избрал сумата и срока, за които кандидатства. Че след което е предоставен СЕФ на Кредитоискателя, който отговаря на всички изисквания относно информацията, която трябва да съдържа. Че след сключването на Договора за кредит вътрешната система на Дружеството автоматично изпраща в PDF формат Договора за кредит заедно с общите условия към него на посочената от Кредитополучателя e-mail поща за контакт, а именно: *****@gmail.com. Кредиторът предоставя възможност на Кредитополучателя да заяви изрично допълнителна услуга бързо разглеждане на подаденото Искане за отпускане на кредит/на допълнителна сума към отпуснатия кредит. Услугата бързо разглеждане е допълнителна и незадължителна услуга, която се предоставя при изрично искане от страна на Кредитополучателя и гарантира обработка на Искането и предоставяне на отговор до 15 (петнадесет) минути от изпращането му. Че за заявката на допълнителната незадължителна услуга за бързо разглеждане на Искането за кредит, Че кредитополучателят дължи такса за бързо разглеждане. И че последната се изчислява спрямо сумата на Кредита и срока на Договора за кредит, съгласно Тарифа на Кредитора, налична на Началната страница на www.vivus.bg. Че в стандартния случай и когато не е заявена допълнителната услуга за бързо разглеждане, съгласно т. 4 от Общите условия към процесния Договор, Кредиторът се задължава да даде отговор на Кредитополучателя дали Искането за отпускане на кредит/искането за отпускане на допълнителна сума към кредита, изпратено от Кредитополучателя е одобрено в срок от 7 (седем) календарни дни, считано от получаването му като се свърже с Кредитополучателя и му даде изричен отговор. Съгласно допустимата възможност, П. Ангелова се е възползвала от

правото си и е заявила получаването на допълнителна незадължителна услуга за Бързо разглеждане на искането за отпускане на кредит, за която е начислена горепосочената такса и че услугата е предоставена изцяло и без забавяне, веднага след постъпването на Искането за отпускане на кредит в системата на Дружеството. Дължимата сума за тази допълнителна незадължителна услуга е посочена както на етап предоговорна информация (обективизирана в СЕФ), така и в Специалните условия на Договора за кредит.

Именно поради тази изначално ясна и за двете страни насрещна престация при и по повод на изрично заявената и предоставена допълнителна незадължителна услуга, ищцата е била обвързана със заплащането ѝ. Че допълнителната услуга за Бързо разглеждане не е задължително условие за получаване на заявената сума и не повишава шансовете на Кредитополучателя да получи Кредит. Съгласно т.10.1. от Общите условия на Договора, всеки Кредитополучател има право да кандидатства за отпускане на суми в рамките на индивидуално определения му кредитен лимит, който представлява максимално допустимата сума, която може да бъде изтеглена. В Изх.№: *****/**.**.**** 3 рамките на кредитния си лимит,

Кредитополучателят може да изтегли допълнителни суми, чиито специални условия се уреждат между Страните в отделен Анекс към Договора за кредит. На **.**.**** г. П. А. е подала искане за отпускане на допълнителна сума към Договор за кредит № *****/**.**.**** г., като отново се е възползвала от възможността заявката ѝ да бъде разгледана приоритетно в рамките на до 15 минути от постъпването. В резултат на което между страните е сключен Анекс за отпускане допълнителна сума в размер на 150 /сто и петдесет/ лева и че след отпускането на последната, общата сума по Договора, която А. е следвало да заплати на падежната дата е била в размер на 568.42 лева, от които главница – 450 лева, договорна лихва – 12.78 лева и такса за допълнителна незадължителна услуга бързо разглеждане – 105.64 лева.

Заявените и отпуснати суми по Договор за кредит № *****/**.**.**** са преведени от „****.****“ ЕООД на П. И. А. по банкова сметка с IBAN BG***** към „Банка ДСК“ АД. Кредитополучателят е избрала този начин на получаване на заявените от нея суми. Общите условия на Договора за кредит предоставят на Кредитополучателя възможност, в случай че няма възможност да погаси задължението си на падежа, да се възползва от услугата за удължаване и изменение на падежната дата, като за целта

страните сключват Анекс, по силата на който всички параметри по първоначално сключения Договор, с изключение на падежната дата, остават непроменени. Че по този начин кредитът влиза в редовност и наказателни лихви не се начисляват, а също и кредитополучателят не изпада в просрочие, което би имало отражение и в ЦКР към БНБ. Че съгласно утвърдените и съгласувани с КЗП Общи условия към Договора за кредит, А. е поискала да бъде удължен срокът за връщане на кредита и че за целта между страните са сключени три Анекса, както следва: на **.**.**** г., на **.**.**** г. и на **.**.**** г., съгласно всеки от които ищцата ищцата е следвало да заплати такса на стойност 126 /сто двадесет и шест/ лева. П. А. е погасила изцяло задължението по Договор за кредит № *****/ **.**.**** г., а именно главница, договорна лихва и гореописаните такси за допълнителни незадължителни услуги – бързо разглеждане на искането за кредит в размер на 105.64 лева и три такси за удължаване на падежната дата за връщане на задължението по кредита, всяка от които в размер на 126 лева. Оспорва изцяло исковата претенция за прогласяване на недействителност на клаузи от Договор за кредит № *****/ **.**.**** г. и Анекси към него като неоснователна и недоказана, като твърди, че са неоснователни твърденията за нарушаване императивните разпоредби на ЗПК и ЗЗП. Че предоставените допълнителни незадължителни услуги, които г-жа А. изрично е заявила и заплатила, съответстват изцяло на законовата възможност, уредена и в чл. 10а, ал.1 ЗПК, съгласно която „Кредиторът може да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за Изх.№: *****/ **.**.**** потребителски кредит“. Именно такъв е характерът на услугите Бързо разглеждане и Удължаване на срока за връщане на кредита. Обръща внимание, че последните са пожелателни, допълнителни и незадължителни и които се предоставят само по изрично искане на Кредитополучателя. Че таксите за „Бързо разглеждане“ и „Удължаване срока на кредита“ не се отнасят до действия, касаещи усвояване и/или управление на кредита, доколкото същите се дължат за услуга, която се предоставя преди сключването на договора за кредит и която не касае условията по предоставянето и/или връщането на същия и услуга, която се предоставя, за да има възможност Кредитополучателят да бъде в редовност и да не се трупат наказателни лихви за забава, както и кредитът да не бъде в просрочие. Твърди, че оспорваните такси са подробно описани в Общите условия, които

са неразделна част от Договора за кредит, приложими и по процесния договор. Това са такси, които са допустими и законосъобразно начислени. Процесният договор за потребителски кредит е съобразен изцяло по форма и съдържание с императивните изисквания на Глава трета от ЗПК.

Разпоредбите на ЗЗП също са спазени изцяло като в изпълнение на чл. 148, ал. 3 от ЗЗП, съгласно който „Когато в нормативен акт не е предвидено държавен орган да одобрява общите условия на договорите с потребители за финансови услуги и последващите изменения в тях, те се изпращат от търговеца до Комисията за защита на потребителите за одобрение“, Общите условия, включително и регламентиранияте в тях допълнителни услуги за Бързо разглеждане и удължаване на срок, са предварително изпратени и съгласувани със специализиран държавен орган (КЗП), който орган е правоприлагащ и следящ за точното изпълнение разпоредбите на ЗЗП.

Поради което счита за неоснователно изложеното в исковата молба твърдение, а именно, че не са спазени императивните изисквания на закона. Твърди, че всички параметри по кредита са предварително известни и са предоставени по ясен и недвусмислен начин на потребителя още на етап преддоговорна информация - в Стандартния европейски формуляр /СЕФ/, откъдето и ищцата е имала възможността да направи информиран и икономически обоснован избор дали да сключи Договора при така предвидените условия или не. Че в ЗПК понятието „управление на кредита“ не е дефинирано – така и Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/Е. на Съвета (ОВ, L 133/66 от 22 май 2008 г.). Че в мотивите на Законопроекта за изменение и допълнение на ЗПК /ДВ. бр. 35 от 22.04.2014 г., в сила от 23.07.2014 г./ се сочи, че идентифициран проблем са редица такси, свързани с отпускане, обслужване и погасяване на кредита (такса за кандидатстване, такса за одобрение, такса за усвояване на кредита, такса за оценка на имота, годишна такса за управление на кредита, такса за разплащателна сметка, такса за предсрочно погасяване и др.). Че целта на таксите е да се покрият административните разходи на банката при предоставяне на определена услуга. Че със законопроекта се забранява на банките да събират някои видове такси и комисионни, за които се приема, че са част от дейността на банката по предоставяне на кредита, а именно - такси и комисионни за действия, одобрение и усвояване на кредит, както и за

неговото управление. Че следователно, вносителите на законопроекта разграничават предоставянето на кредита от неговото управление, но не поясняват смисъла на понятието управление, а общоупотребимото значение на думата е ръководене. Логическото тълкуване на термина „управление“ показва относимостта му към обичайното състояние на кредитното правоотношение. При положение, че законодателят не е дефинирал термина „управление на кредита“, изводът на ищцата изложен в обстоятелствената част на исковата молба, че такса Изх.№: *****/**.**.**** Бързо разглеждане и такса Удължаване на срок имат характера на такси и комисионни за действие, свързано с усвояване и управление на кредита, почива на предположение. Че понятието „общи разходи по кредита“ е въведено най-напред с ДИРЕКТИВА 2008/48/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета („ДИРЕКТИВА 2008/48/ЕО“) и след това е възпроизведена в съответните разпоредби на ЗПК, който е националният закон, транспониращ посочената директива съобразно § 2 от Допълнителните разпоредби на ЗПК. Счита, че доколкото понятията за общи разходи по кредита и годишен процент на разходите по кредита са въведени в националното законодателство чрез транспонирането на ДИРЕКТИВА 2008/48/ЕО в ЗПК и доколкото транспонирането е извършено правилно, е налице съвпадение между понятията за общи разходи по кредита и годишен процент на разходите по кредита по смисъла на националното законодателство и по смисъла на ДИРЕКТИВА 2008/48/ЕО. Че в конкретния случай, при преценката дали такси „Бързо разглеждане“ и „Удължаване срока на кредита“ представляват „общ разход по кредита“ по смисъла на ДИРЕКТИВА 2008/48/ЕО, следва да се отчете дали са изпълнени кумулативно заложените условия: първо – дали тези такси се заплащат във връзка с договора за кредит; и второ – дали ползването на услугите е задължително условие за получаване на кредита или за получаването му при предлаганите условия. Че първото условие таксата да се заплаща във връзка с договора не е налице и че това е така, тъй като такса „Бързо разглеждане“ няма отношение нито към сключването на договора, нито към усвояването на кредита, нито към конкретните параметри на договора за кредит – сума по кредита, дължима срещу ползването ѝ възнаградителна лихва и условия за определяне на лихвата, а от своя страна таксата „Удължаване срока на

кредита“ няма отношение към размера на дълга, а към изместване на първоначално уговорената падежна дата. Че второто условие - таксата да е задължително условие за получаване на кредита или за получаването му при предлаганите условия, също не е налице. По съществото си таксата Бързо разглеждане представлява възнаграждение, дължимо за самостоятелна услуга, която се предоставя на Кредитополучателя преди сключването на договора и която услуга няма връзка с условията и параметрите на договора за кредит, отнасящи се до определянето на размера и заплащането на възнаграждението за ползване на предоставения паричен ресурс. Това е така, тъй като таксата за Бързо разглеждане е дължима за това, че Кредитоискателят изрично е заявил и се е възползвал от възможността Искането му за сключване на кредит да бъде разгледано приоритетно с правото да получи отговор в рамките на до петнадесет минути от получаване на искането. Т.е. , че тази такса следва да възмезди усилията на кредитора за това, че ангажира приоритетно човешки и технически ресурс, в рамките на до 15 минути се извършват всички необходими проверки на данни и декларирани обстоятелства, които стандартно се осъществяват в рамките на до 7 дни от получаване на искането за отпускане на кредит. От своя страна таксата за „Удължаване срока за връщане на кредита“ също представлява възнаграждение, дължимо за самостоятелна услуга. Заявяването на последната няма отношение към размера на дълга, а към изместване на първоначално уговорената падежна дата. Това е услуга, която „*****.*“ ЕООД предоставя възмездно на своите клиенти, в случаите, когато последните изрично са заявили желание да се възползват от нея и целят да избегнат изпадането в просрочие, както и следващите от това негативни последици по отношение на последващата им оценка на кредитоспособността. Че на следващо място, таксите нямат задължителен характер, за разлика от общите разходи по кредита, визирани в разпоредбата на чл. 19, ал. 1 от ЗПК, както са дефинирани и в § 1, т.1 от ДР на ЗПК. Че ползването на услугите, а от там и заплащането на такси за тях, става само по изрично искане на потребителя и зависи изцяло от неговата преценката – дали в конкретния случай същият желае да получи отговор по искането си за кредит, в рамките на определения кратък срок, или не и дали иска кредитът му да бъде в редовност. Ползването на услугата Бързо разглеждане гарантира на Кредитополучателя единствено получаването на отговор в посочения срок, но не и отпускане на кредит, тъй като е възможно в

обхвата на Бързото разглеждане, при извършване оценка на кредитоспособността на Кредитоискателя, Кредитодателят да установи, че Кредитоискателят не е кредитоспособен и да откаже да му отпусне кредита. Че същевременно, липсата на желание за възползване от услугата по приоритетно разглеждане на искането за отпускане на кредит и незаявяването ѝ не е пречка да се иска кредит и да бъде отпуснат такъв кредит.

Неоснователни са твърденията за нищожност поради нарушаване на чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД и императивните изисквания на ЗЗП. Накърняването на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1 предл.3 от ЗЗД е налице винаги, когато се нарушава правен принцип, като принципа на справедливостта и на добросъвестността в гражданските отношения. Въпросът дали поведението на даден правен субект съставлява действие, накърняващо добрите нрави и злоупоставящо чужди интереси с цел извличане на собствена изгода се преценява с оглед конкретния случай. Преценката дали една сделка противоречи на добрите нрави не се ограничава само до нейното формално съдържание, а поради естеството на сочения порок следва да се съобрази дали крайният резултат на сделката е съвместим с общоприетите житейски норми за справедливост и добросъвестност. В българското действащо право, в отношенията между правните субекти, действа принципът на свободното договаряне (чл. 9 от ЗЗД). Съгласно този принцип всеки е свободен да встъпва в правни и договорни връзки, ако желае, с когото желае и след като сам определя и се съгласява със съдържанието на създаденото по негова воля правоотношение. Тези три възможности, включени в понятието свободно договаряне, трябва да бъдат обезпечени от правния ред, тъй като те съставляват кръга на т. нар. волева автономия, която се предоставя на индивида за свободна инициатива. В процесния случай, отношенията между страните са частноправни и са се развили в сферата на потребителското кредитиране от небанкови финансови институции и тъкмо в обхвата на тази сфера следва да се преценяват добрите нрави като критерии за поведение.

Тази сфера разкрива специфики, предвид ноторно известният факт, че паричният ресурс на небанковите институции е многократно по-скъп от този на банките с оглед на факта, че не могат да осъществяват влогонабиране. С оглед на принципа за свобода на договаряне и по своя свободна воля, ищцата е изявила изрично ясно и недвусмислено съгласието си, че желае да използва допълнителните незадължителни услуги по приоритетно разглеждане и

удължаване на срок при отразената в Специалните условия на Договора цена. Възнаграждението е дължимо за реално предоставени услуги. Обръща внимание, че г-жа А. е редовен клиент на „*****.***“ ЕООД. Последната е изтеглила 3 /три/ кредита, отпуснати от Дружеството, по последният от които към днешна дата се счита длъжник и задължението все още не е погасено. Очевидно ищцата има практика да сключва договори при аналогични условия на процесния. Същата многократно се е възползвала и от възможностите за допълнителни незадължителни услуги, които Дружеството предоставя изцяло в съответствие с императивните законови изисквания. Предвид гореизложеното и с оглед ясно определената престация, при заявяване и получаване на допълнителна услуга „Бързи разглеждане“ и „Удължаване на срок“, същите не могат да бъдат категоризирани като противоречащи на добрите нрави или накърняващи договорното равноправие, откъдето и исковата претенция, за прогласяване на уредените в Договора клаузи за нищожни на това основание, се явява напълно неоснователна. Неоснователни са твърденията за нищожност поради нарушаване на чл. 26, ал. 1, предл. 2 от ЗЗД във вр. с чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Размерът на ГПР по Договора е изчислен изцяло в съответствие със законовата формула, разписана в Приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 от ЗПК. Че единствен обективен и задължителен показател за максималния размер на ГПР, е действащото правило на чл. 19, ал. 4 от ЗПК. По силата на посоченото императивно изискване, ГПР може да се уговаря свободно до размер от 50 % от главницата по кредита. В процесния случай, при съблюдаване принципа за свобода на договаряне, страните са се съгласили да сключат Договор за кредит № *****/**.*.**** с лихвен процент 40.97%, а след приравняване на годишна база ГПР възлиза на 49.6%. Формулата за изчисляване на Договорната лихва по кредита е описана в т. 9.1 от Общите условия към Договора. В обхвата на така предвиденото ограничение законът не предвижда ограничение на отделните компоненти, от които може да се формира ГПР, нито налага задължителни такива. В този смисъл, спазването на чл. 19, ал. 4 от ЗПК не изключва определяне на договорна възнаградителна лихва от 50 %, ако тя е единственият начисляван на потребителя разход от обхвата на ГПР, както е дефиниран по чл. 19, ал. 1 от ЗПК и § 1, т. 1 от ДР на ЗПК. Както и ЗПК постановява в чл. 19, ал. 3, т. 2, заявяването на отделни допълнителни и незадължителни услуги не следва да се включва в ГПР. Именно поради тази причина и таксите за допълнителните

услуги не следва да бъдат включени към ГПР и правилно същите не са елемент от формирането му, съгласно императивната формула, посочена в Приложение № 1. Както се посочи в предходната точка 1, ГПР изразява процентно общите разходи по кредита, а в §1, т.1 от ДР на ЗПК законодателят е дал легална дефиниция на понятието общи разходи по кредита за потребителя, като прави изрична уговорка, че в обхвата на общите разходи по кредита, които следва да се отчитат при формиране на ГПР, попадат разходи за допълнителни услуги, само доколкото ползването на такива допълнителни услуги е предвидено като задължително условие за сключване на договора за кредит. По аргумент за противното от това правило, такси „Бързо разглеждане“ и „Удължаване на срока“ не са част от общите разходи по кредита няма основание да се включват в обхвата на ГПР и не на последно място - няма основание да се подчиняват на предвидените императивни изисквания за максимално допустим размер. И нещо повече, счита, че включването на такси за самостоятелни допълнителни и незадължителни услуги към ГПР, от една страна водят до нарушение на императивните формули и разпоредби на ЗПК, а от друга водят до грешни изчисления на параметри, които изначално са нормативно изключени от обхвата на Изх.№: *****/**.**.**** стойностите по разписната формула. Че от тук следва и извода, че няма заобикаляне на законови разпоредби. Горепосочените факти и обстоятелства безспорно аргументират, че уговорените такси са правомерно уредени, утвърдени от регулаторен орган и законосъобразно начислени. Обръщам внимание, че договорът е реален, формален и следва всички разпоредби и изисквания на специалното законодателство в областта на потребителското кредитиране, а именно ЗПК и ЗПФУР. Че в случая както Специалните, така и приложимите ОУ към Договора за кредит, са изрично съгласувани с компетентния орган в областта на защита на потребителите, съгласно изискванията на ЗЗП, поради което счита за напълно неоснователно искането за обявяване на нищожност на клаузи, които са изрично съгласувани с регулаторния орган. Именно поради посочените по-горе съображения счита, че сключеният Договор за кредит не страда от релевираните в исковата молба пороци, респективно налице е валидно възникнало облигационно правоотношение.

Предявените искове са с правно основание – чл.55 ал.1 пр.1 от ЗЗД във вр. с чл.26, ал.1, пр.1 и пр.2 от ЗЗД във вр. с чл. 23 във вр. с чл.22 от ЗПК,

чл.10, чл.10а, чл.11, ал.1, т.9 от ЗПК и чл.19, ал.4 от ЗПК.

Съдът след като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в съвкупност и като взе предвид изложеното от страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Видно от приложените по делото писмени документи, както и от съдържанието на исковата молба и писмения отговор, между страните по деулото не се спори, че между тях е бил сключен процесния Договор за кредит № *****/ **.**.**** г. и трите анекса към него. Не се спори между страните, а и се установява от събраните по делото писмени документи, че ищцата е получила изцяло сумата по кредита, както и че е върната изцяло както главницата по кредита, така и сумата в общ размер на 483.64 лева за „такса бързо разглеждане“ и „такса удължаване“ по процесния договор и анексите към него.

По делото са представени, освен договора за кредит и анекси към него, и приложимите Общи условия, уреждащи отношенията между "*****. **" ЕООД, и неговите клиенти.

Видно от приложимите към договора за кредит общи условия – "Такса за бързо разглеждане" е такса за предоставяне на допълнителна, незадължителна услуга по искане на кредитополучателя, която гарантира обработка на Искането за отпускане на кредит и отговор в рамките на 15 минути от подаването му по електронен път. В т. 6.5 от Общите условия към договора е посочено, че договорът за кредит се счита за сключен и влиза в сила на датата на потвърждаването му по електронна поща от страна на кредитора или след подпис от страна на кредитора в офис на партньор. В ОУ е уредено удължаване на срока за връщане на кредита.

Съда приема, че процесните такси не са включена в ГПР по кредита.

Предявените искове са допустими, като предявени от субект с правен интерес. Разгледани по същество исковите са основателни.

Съдът приема, че процесният Договор за кредит отговаря на изискванията на чл. 9, ал. 1 от ЗПК, поради което попада в приложното поле на потребителската защита, като приложими са освен правилата на ЗПК, но и правилата на Закона за защита на потребителите. От сключения между страните по делото Договор за кредит и Анекси към него, се установява, че същият има характеристиката на договор, сключен от разстояние по смисъла

на Закон за предоставяне на финансови услуги от разстояние. Съгласно нормата на чл. 6 ЗПФУР, договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние е всеки договор, сключен между доставчик и потребител като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от доставчика, при която от отправянето на предложението до сключването на договора страните използват изключително средства за комуникация от разстояние – едно или повече.

Страните не спорят и съдът приема, че с оглед предвиденото в приложимите към договора Общи условия, приети от ищеца, че страните изрично се съгласяват съобщенията по електронна поща, потвърждаващи приемането на договора за кредит, да имат силата на саморъчни подписи в съответствие на чл. 13, ал. 4 ЗЕДЕП, то процесният договор за кредит е подписан от ищеца с електронен подпис.

По делото няма спор, а и след служебна справка в публичния регистър на БНБ по чл. 3а ЗКИ се установява, че ответното дружество е регистрирано като финансова институция по смисъла на чл. 3, ал. 2 ЗКИ, поради което може да отпуска заеми със средства, които не са набавени чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Така констатираното обстоятелство определя дружеството и като кредитор по смисъла на чл. 9, ал. 4 ЗПК.

От друга страна, отпуснатият на ищцата като физическо лице заем представлява предоставяне на "финансова услуга" по смисъла на § 13, т. 12 от ДР на Закона за защита на потребителите и ищцата има качеството на потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 ЗПК, както и по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП. При тези съображения и след извършен анализ на съдържанието на договора, съдът приема, че договорът е за потребителски кредит, чиято правна регулация се съдържа в ЗПК, а по силата на препращащата разпоредба на чл. 24 ЗПК - и в ЗЗП. Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 1 ЗПК договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане. Законът въвежда императивни изисквания относно формата и съдържанието на този вид договор, посочени в разпоредбите на чл. 10 и чл. 11 ЗПК. Разпоредбата на чл. 21 ЗПК предвижда, че всяка клауза в

договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна, а според [чл. 22 ЗПК](#), когато не са спазени изискванията на [чл. 10, ал. 1](#), [чл. 11, ал. 1, т. 7-12](#) и [т. 20](#) и [ал. 2 ЗПК](#), целият договор за потребителски кредит е недействителен. Посочено е също, че за договора за потребителски кредит се прилагат и [чл. 143-148 ЗЗП](#). С оглед императивния характер на посочените разпоредби, които са установени в обществен интерес за защита на икономически по-слаби участници в оборота, съдът е задължен да следи служебно за тяхното спазване и дължи произнасяне, дори ако нарушението на тези норми не е въведено като възражение.

В настоящия случай съдът намира, че клаузата в договора за потребителски кредит за заплащане на такса за бързо разглеждане на искането за отпускане на кредит, е нищожна поради противоречието ѝ с добрите нрави, неравноправност и заобикаляне на разпоредбата на [чл. 19, ал. 4 ЗПК](#). Според съда посочената уговорка е във вреда на потребителя, не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на кредитора и потребителя. На първо място, в случая липсва яснота въз основа на какви критерии се прави разграничение между "обикновено" и "бързо" разглеждане на документи и дали въобще има друга процедура освен тази, която е наречена от кредитора "бързо" разглеждане на документи. Отделно от това, тъй като таксата за бързо разглеждане на документите представлява разход за потребителя по договора за потребителски кредит по смисъла на [чл. 19, ал. 1 ЗПК](#), то същата следва да се включи в годишния процент на разходите, като основен критерий за дължника при определяне на финансовата тежест на кредита. С това допълнително плащане се покриват разходи, които следва да бъдат включени в ГПР, при което неговият размер би надхвърлил законовото ограничение. Така, с тази сума, реално се увеличава печалбата на кредитора, защото при плащането на всички задължения се получава едно допълнително възнаграждение. В случая уговореният размер на тази такса е немалка част от размера на кредита, като не е ясно въз основа на какви критерии е формиран този необосновано висок размер, което е допълнително основание да се приеме, че по същество тази уговорена "такса" оскъпява по скрит начин кредита и води до неоснователно обогатяване на кредитора, което безспорно е в нарушение и на добрите нрави. По този начин с клаузата за такса за бързо

разглеждане на документите реално се заобикаля разпоредбата на [чл. 19, ал. 4 от ЗПК](#), което я прави нищожна на основание [чл. 19, ал. 5 ЗПК](#). Наред с изложеното, съдът счита, че посредством начисляването на таксата се цели преодоляване на ограниченията, които императивната разпоредба на [чл. 33, ал. 1 ЗПК](#) поставя пред кредиторите, а именно, че при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата, и въвеждане на допълнителни плащания, чиято дължимост е изцяло свързана с усвояване на кредита. Подобни клаузи противоречат на [чл. 33 от ЗПК](#), тъй като преследват забранена от закона цел да се присъди още едно допълнително плащане, чиято сума не е включена в размера на ГПР.

Предвид горното се налага извода, че договорната клауза, предвиждаща дължимост на процесната такса за бързо разглеждане на документите е нищожна поради противоречието ѝ със закона и добрите нрави и поради неравноправност.

По отношение на начислената от ответника такса за удължаване срока на връщане на кредита, същата е в противоречие с нормата на [чл. 10а, ал. 4 от Закона за потребителския кредит](#), тъй като не се установява да е изпълнено изискването видът, размерът и действието, за което се събират такси да са ясно и точно определени в договора за потребителски кредит. Освен това въпреки, че е наречена такса, е обвързана с неизпълнение на задължение по договора, което по същество противоречи на разпоредбата на [чл. 33 от ЗПК](#).

Съгласно нормата на [чл. 55, ал. 1 от ЗЗД](#), който получи нещо без основание или с оглед на неосъществено или отпаднало основание е длъжен да го върне. От изложеното е безспорно установено, че ответното дружество е получило сумата общо на 483.64 лева - такса бързо разглеждане и такса за удължаване срока за връщане на кредит, поради което и същата сума подлежи на връщане.

С оглед на това съдът, намира, че и предявеният иск с правно основание [чл. 55, ал. 1 от ЗЗД](#), за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата в размер на 483.64 лева, представляваща недължимо платена сума по Договор за кредит № *****/ **.**.**** г. и Анекси към него, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от подаване на исковата молба

в съда до окончателното изплащане, следва да бъде уважен, като основателен и доказан.

На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК ищецът има право на разноски, съразмерно на уважената част от исковете. Ищецът е направил разноски за държавна такса в размер на 100 лева и предвид уважаването на предявените искове в пълен размер, то ответното дружество следва да бъде осъдено да му заплати сторените разноски в цялост. На пълномощника на ищеца адв.Д. В. М./представен е и списък за разноски/, следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в хипотезата на чл. 38 от ЗА, в размер съобразно уважените искове и съгласно Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Поради това, дължимото на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, съгласно разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е в размер на 480 лева с ДДС, за всеки от исковете или общо 960 лева. В тази връзка и съдът намира за неоснователно възражението на ответника за прекомерност на размера на адвокатското възнаграждение на процесуалния представител на ищеца.

Водим от горното и на основание чл. 235 ГПК, съдът

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между П. И. А., ЕГН ***** , от гр.Г. Д., ул.*****№ **, ет.* , ап.* и *****.** ЕООД, ЕИК ***** , със седалище и адрес на управление гр.С., ул.***** № ** - **, че предвидените в сключения между тях Договор за кредит № ***** / **.*.**** и Анексите към него клаузи за „такса бързо разглеждане“ и „такса удължаване“ са нищожни, като противоречащи на закона и на добрите нрави.

ОСЪЖДА *****.** ЕООД, ЕИК ***** , със седалище и адрес на управление гр.С., ул.***** № ** - **, да заплати на П. И. А., ЕГН ***** , от гр.Г. Д., ул.***** № **, ет.* , ап.* сумата в общ размер на 483.64 лева, представляваща недължимо платени "такса бързо разглеждане" и „такса удължаване“ по Договор за кредит № ***** / **.*.**** и Анексите към него, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от подаване на исквата молба в съда на **.*.**** г. до

окончателното изплащане.

ОСЪЖДА *****. ** ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр.С., ул.*****№ **-**, да заплати на П. И. А., ЕГН *****, от гр.Г. Д., ул.***** № **, ет.*, ап.* направените пред настоящата инстанция съдебно-деловодни разноски в размер на сумата от 100 лева, представляваща заплатена държавна такса.

ОСЪЖДА на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА, *****. ** ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр.С., ул.***** № **-**, да заплати на адв.Д.В. М. сумата в размер на 960 лева с ДДС, за оказана правна помощ по делото на ищеца П. И. А., ЕГН *****, от гр.Г. Д., ул.***** № **, ет.*, ап.*.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд Благоевград в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Гоце Делчев: _____